

A termékenység globális térképe az elmúlt húsz évben

Institut National d'Etudes Demographiques

Population et Sociétés, n 618, Janvier 2024; <https://doi.org/10.3917/popsoc.618.0001>

Kulcsszavak: globális egészségügy, demográfia, népesség, termékenység, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.ined.fr/fr/publications/editions/population-et-societes/baisse-massive-de-la-fecondite-mondiale-en-20-ans-illustree-en-cartes/> ; <https://www.ined.fr/en/publications/editions/population-and-societes/mapping-the-massive-global-fertility-decline-over-the-last-20-years/>

A termékenység konjunktúraindexé szerint 2021-ben egy nőre 2,1 szülés jutott (1965: 5,1; 2000: 2,8). A *Brüsszeli Szabadegyetem (Vrije Universiteit Brussel)* kutatói egyedülálló kartográfiai módszert dolgoztak ki a termékenység globális trendjeinek megragadására. A szerzők 235 földrajzi zónában értékelték a termékenység 2000 és 2021 közötti alakulását. A tipológia nyolc kategóriára tagolódik, amelyeket három csoportban foglaltak össze.

1. Nagyon alacsony termékenyséű zónák (kevesebb mint 1,7 gyermek)

Ezek a világnépesség 41%-ára terjednek ki. Ezek közé tartozik:

- 81 zóna (ún. 1. kategória) ahol a termékenységi arányszám csökken. Ezek többségükben ipari országok (Európa nagy része, Japán, az Egyesült Államok keleti és nyugati partja) és részben olyanok, ahol a termékenységi arányszám éppen olyan gyorsan csökkent, mint ahogy korábban növekedett (Dél-Korea, Tajvan, Törökország, Irán, Brazília, Kolumbia).
- 16 zóna (2. kategória) ahol a termékenységi arányszám 2000. óta enyhén növekedett, de korábban igen alacsony volt (Európa német nyelvű országai, Észak-Olaszország, Spanyolország, Közép-Európa, Ukrajna, Oroszország).

2. Alacsony (1,7-2,1) és közepes (2,1-3,5) termékenységi arányszámmal rendelkező zónák

- Az első csoport (3. kategória) a világnépesség 22,6%-ára terjed ki. Ez azon ipari országok zónáinak felel meg, ahol a termékenységi arányszám hosszú ideje stabil, de meghaladja a 2,1 gyermeket (Franciaország, az Egyesült Államok belső területei, Latin-Amerika déli csücske), valamint a déli országok, ahol a termékenységi arányszám jelentősen csökkent, miközben 2000-ben egy nőre még több mint három szülés jutott.
- A második csoport (4-6. kategória) a világnépesség 20,5%-ára terjed ki. A 4. kategóriában már folyamatban van a változás (Marokkó, Egyiptom, Dél-Afrika, Közel-Kelet, Karacsi). 6. kategória, ahol a termékenységi arányszám 2000-ben még magas volt (Andok, Amazonas-medence, Kambodzsa, Laosz).

3. Magas termékenységi arányszámmal rendelkező zónák (egy nőre több mint 3,5 gyermek)

A világnépesség 16,1%-ára terjed ki. A termékenységi arányszám a 7. kategóriában három gyermekre esett vissza. Összességében a termékenységi arányszám a világnépesség 63%-ánál nem éri el a népességszint fenntartásához szükséges küszöbértéket.

[Lásd még: *Jelentés a terméketlenség globális helyzetéről – Infertility Prevalence Estimates, 1990–2021, 2023. III. negyedév 1. sz.*]